

Kolmandate riikide kodanikel, kellel on ühtne tööloba, mis on väljastatud Itaalia õigusnormide alusel, millega võetakse üle liidu direktiiv, on õigus saada Itaalia õigusnormides ette nähtud sünnitoetust ning rasedus- ja sünnitustoetust

Itaalia ametiasutused keeldusid sünnitoetuse ning rasedus- ja sünnitustoetuse maksmisest paljudele kolmandate riikide kodanikele, kes elavad seaduslikult Itaalias ja kellel on direktiivi 2011/98 üle võtnud Itaalia õigusnormide alusel saadud ühtne tööloba¹. Seda keeldumist põhjendati asjaoluga, et vastupidi Itaalia seaduses nr 190/2014 ja seadusandlikus dekreedis nr 151/2001 ette nähtud nõuetele ei ole neil isikul pikaajalise elaniku staatust.

Seaduse nr 190/2014 alusel, millega on kehtestatud sünnitoetus iga sündinud või lapsendatud lapse kohta, makstakse nimelt igakuist sünnitoetust Itaalia kodanikele, liidu muude liikmesriikide kodanikele ja kolmandate riikide kodanikele, kellel on pikaajalise elaniku elamisluba, et ergutada sündimust ja aidata katta sellega seotud kulusid. Seadusandliku dekreeidi nr 151/2001 kohaselt makstakse rasedus- ja sünnitustoetust iga lapse kohta, kes on sündinud alates 1. jaanuarist 2001, või iga alaealise kohta, kes võetakse kasuperesse enne lapsendamist või kelle lapsendamine on pooleli, ilma et ta oleks samast kuupäevast kasuperesse võetud, Itaalias elavatele naistele, kes on selle liikmesriigi või liidu muu liikmesriigi kodanikud või kes omavad pikaajalise elaniku elamisluba.

Asjaomased kolmandate riikide kodanikud vaidlustasid selle keeldumise Itaalia kohtutes. Kuna Corte suprema di cassazione (Itaalia kõrgeim kassatsioonikohus) leidis, et sünnitoetuse kord rikub muu hulgas mitut Itaalia põhiseaduse sätet, esitas ta nende kohtuvaidluste raames Corte costituzionale (Itaalia konstitutsioonikohus) küsimused seoses seaduse nr 190/2014 vastavusega põhiseadusele, kuna see seadus seab kolmanda riigi kodanikele sünnitoetuse saamise tingimuseks selle, et neil oleks pikaajalise elaniku staatus. Samadel põhjustel esitati viimati nimetatud kohtule lisaks põhiseaduslikkuse küsimus seadusandliku dekreeidi nr 151/2001 kohta, mis käsitleb rasedus- ja sünnitustoetust.

Leides, et meelevaldselt diskrimineerimise keeldu ning ema ja lapse kaitset, mis on tagatud Itaalia põhiseadusega, tuleb tõlgendada lähtuvalt liidu õiguses antud siduvatest juhistest, palus Corte costituzionale (konstitutsioonikohus) Euroopa Kohtul täpsustada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 34 sätestatud õigust sotsiaalkindlustushüvitistele ja õigust võrdsele kohtlemisele sotsiaalkindlustuse valdkonnas, mis on kolmandatest riikidest pärit töötajatele ette nähtud direktiivi 2011/98 artikli 12 lõike 1 punktis e².

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/98/EL kolmandate riikide kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa taotlemise ühtse menetluse ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandatest riikidest pärit töötajate ühiste õiguste kohta (ELT 2011, L 343, lk 1).

² Need töötajad on nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 1 punktides b ja c nimetatud töötajad ehk esiteks kolmandate riikide kodanikud, kes on liikmesriiki lubatud muul eesmärgil kui töö, kellel lubatakse töötada ja kellel on elamisluba vastavalt nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanikele (EÜT 2002, L 157, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 3), ja teiseks kolmanda riigi kodanikud, kes on liikmesriiki lubatud seal töötamise eesmärgil.

Euroopa Kohus kinnitas suurkoja otsuses ühtse loaga kolmandate riikide kodanike õigust saada vastavalt direktiivi 2011/98 artikli 12 lõike 1 punktile e Itaalia õigusnormides ette nähtud sünnitoetust ning rasedus- ja sünnitustoetust.

Euroopa Kohtu hinnang

Esiteks selgitas Euroopa Kohus, et kuna direktiivi 2011/98 artikli 12 lõike 1 punktis e täpsustatakse põhiõiguste harta artikli 34 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud õigust sotsiaalkindlustushüvitistele, siis tuleb Itaalia õigusnormide liidu õigusega kooskõlas olemise küsimust analüüsida ainult sellest direktiivist lähtudes.

Teiseks, kuna direktiivi selle sätte kohaldamisala, mis viitab määrusele nr 883/2004³, on kindlaks määratud viimati nimetatud määrusega, analüüsis Euroopa Kohus, kas sünnitoetus ning rasedus- ja sünnitustoetus kujutavad endast selle määruse artikli 3 lõikes 1 loetletud sotsiaalkindlustusliikide hulka kuuluvaid hüvitisi.

Seoses sünnitoetusega märkis Euroopa Kohus, et seda toetust makstakse automaatselt leibkondadele, kes vastavad teatavatele seaduses määratletud objektiivsetele kriteeriumidele, ilma et taotleja isiklike vajadusi individuaalselt ja kaalutusõiguse alusel hinnataks. Tegemist on rahalise hüvitisega, mis avaliku sektori panusena perekonna eelarvesse on eelkõige mõeldud selleks, et aidata kanda vastsündinud või lapsendatud lapse eest hoolitsemisega seotud kulusid. Euroopa Kohus järeldas sellest, et sünnitoetus on perehüvitis määruse nr 883/2004 artikli 3 lõike 1 punkti j tähenduses.

Mis puudutab rasedus- ja sünnitustoetust, siis märkis Euroopa Kohus, et seda antakse või keeldutakse selle andmisest, võttes lisaks palgatöötajale, füüsilisest isikust ettevõtjale või vaba elukutse esindajale ette nähtud rasedus- ja sünnitushüvitise puudumisele arvesse selle leibkonna rahalisi vahendeid, kuhu ema kuulub, teatavate objektiivsete seaduses määratletud kriteeriumide alusel, st majandusliku olukorra näitaja alusel, ilma et pädev asutus võiks arvesse võtta muid isiklike asjaolusid. Lisaks puudutab see toetus määruse nr 883/2004 artikli 3 lõike 1 punktis b osutatud sotsiaalkindlustusliiki.

Euroopa Kohus järeldas, et sünnitoetus ning rasedus- ja sünnitustoetus kuuluvad nende sotsiaalkindlustusliikide hulka, mille puhul direktiivi 2011/98 artikli 3 lõike 1 punktides b ja c nimetatud kolmandate riikide kodanikel on selles direktiivis ette nähtud õigus võrdsele kohtlemisele.

Võttes arvesse asjaolu, et Itaalia ei ole kasutanud direktiiviga liikmesriikidele antud võimalust piirata võrdset kohtlemist⁴, leidis Euroopa Kohus, et riigisisese õigusnormid, mis välistavad kolmandate riikide kodanikele nimetatud toetuste maksmise, ei ole kooskõlas selle direktiivi artikli 12 lõike 1 punktiga e.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

---

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta (ELT 2004, L 166, lk 1; ELT eriväljaanne 05/05, lk 72).

⁴ See võimalus on ette nähtud direktiivi 2011/98 artikli 12 lõike 2 punktis b.